

Bůh sestupující

Kázání Ivo Mareše na 3. neděli adventní, dne 14. prosince 2003 na Královských Vinohradech.

Text: Fp 2, 6–11

Středem zvěstování církve a základem naší víry je Ježíš Kristus. Vyznání „Ježíš Kristus je Pán“ nás rozhodně nepohoršuje ani neuráží, možná v nás dokonce ani nevyvolává údiv nebo otázky. Těžko bychom si dokázali představit život bez Krista a některé výpovědi víry považujeme téměř za samozřejmost.

Pro většinu lidí je však právě toto osobní vyznání „Ježíš je můj Pán a Spasitel“ zcela nepochopitelné, záhadné, nepřijatelné — je to pro ně prázdné spojení slov, které nemá žádný konkrétní obsah. Co to znamená? Znamená to, že dnešní postmoderní člověk nevěří vůbec ničemu, nebo je snad pro něj zvěst evangelia nesrozumitelná? Určitě není pravda, že by dnešní člověk nevěřil ničemu. Zeptáte-li se někoho, kdo se nepovažuje za křesťana, v co věří, často uslyšíte odpověď, že v něco ano (katolický teolog Tomáš Halík docela vtipně označuje tuto skupinu za „něcisty“). Takový člověk vám patrně neřekne, že věří v Boha, ale spíše v nějakou formu vyšší spravedlnosti, nebo věří tomu, že život má hlubší smysl a že by člověk měl být slušný a dodržovat určité etické normy. Dalo by se říci, že i v sekularizovaném světě přetrvává víra v hodnoty. Málokdo však tyto hodnoty spojuje s křesťanstvím a naprostá většina lidí by se určitě zdráhala spojovat je s osobou Ježíše Krista.

Co je tedy pro nás křesťany na Kristovi tak důležitého? Snad to, jak vypadal, kolik vážil a měřil a jak byl zbožný a moudrý? Pochopitelně ne. Kristus není základem naší víry pro své kvality, nýbrž proto, že v něm jednal a stále jedná sám Bůh. Bůh v Kristu, Bůh, který sestoupil na zem v Ježíši Nazaretském, to je vlastní téma Nového zákona, nikoliv krásný, zbožný a moudrý člověk Ježíš, který uměl jímavě vyprávět o Bohu. Novozákonní zvěst jde však ještě dál: Ježíš je docela jiný Mesiáš, než jakého si Hospodinovi věrní představovali. **„Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“** ptá se Jan Křtitel. Jan byl v té době

ve vězení a trápil se otázkou, zda se přece jen nezmýlil, když v něm viděl Božího Syna: Ježíš totiž nejednal tak, jak Jan očekával. Místo spravedlivého trestu nad hříšníky Ježíš hříšným lidem káže evangelium, uzdravuje a pomáhá. Křtitelova představa o ohni, v němž shoří plevy, se neshodovala s láskou, jež v Ježíši přišla do zlého světa.

Jan mluví za všechny ty, kteří očekávali příchod Mesiáše, ale kteří nevěřili, že Ježíš z Nazaretu je skutečně Spasitelem. Ježíš byl — jak bychom dnes řekli — kontroverzní postavou. Jeho osoba i jeho činy dost často vyvolávaly pohoršení. Mnoho lidí prostě čekalo jiného Mesiáše — snad geniálního politika, který sjednotí rozhádané představitele jednotlivých směrů tehdejšího judaismu, snad hrdinného vojevůdce, jenž vyžene z Judeje římské okupanty, nebo možná divotvorce, který svými mocnými skutky přesvědčí nevěřící — a tito lidé byli pak zklamaní a rozčarování, že skutečnost je v rozporu s jejich očekáváním.

Podobné rozpaky možná lidé prožívají při četbě evangelia i dnes. Proč Ježíš? Pro své vtělení si přece Bůh mohl vybrat kteroukoliv postavu světových dějin: mohl se stát Alexandrem Velikým, Sokratem, Budhou nebo třeba římským císařem. Proč si zvolil zrovna zdánlivě bezvýznamnou osobu tesaře z Galileje? A proč se vůbec stal jedním z lidí? Copak by k naší spáse nestačilo, abychom v Boha věřili a dodržovali jeho přikázání? Copak by nestačilo, aby Bůh jednal prostřednictvím svých vyvolených, pomazaných a proroků, jako byli Mojžíš, David nebo Izajáš? O tom, jak se Hospodin skláněl k svému lidu, přece vypráví celý Starý zákon. Boží přicházení a sestupování k lidem lze ukazovat na mnoha biblických příbězích už od knihy Genesis, kde se vypráví o jeho sestoupení k Abrahamovi, až po Daniele, který byl zachráněn před lvy, protože věřil ve svého Boha.

Nový zákon na tyto otázky dává jasnou odpověď: V Ježíši Kristu je Bůh Bohem, který sestupuje k lidem jinak než kdykoliv předtím; který na tom nechce být lépe než my; který se stává tím, kým jsme my; který je s námi zaměnitelný. Tato solidarita s naším lidstvem v celé jeho bídě a křehkosti je tím, co odlišuje Boží zjevení v Kristu od všech předchozích zjevení a také od jiných náboženství.

Novozákonní svědkové ukazují tři roviny či rozměry Božího příklonu k člověku, které by bez inkarnace vůbec nebyly možné — tou první je již zmíněná **solidarita s naším lidstvem** (Kristus s námi). V hymnu z epištoly Filipským jsme slyšeli tato slova: „**Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí.**“ Tam, kde český překlad čte *zmařil*, je použit řecký termín *ekenósen*, což doslovně znamená sám sebe vyprázdnil, stal se prázdným, nicot-

ným; v přeneseném smyslu lze také přeložit stal se bezmocným. Tento obrat a hned vzápětí slovo služebník (doslova otrok) zde označuje lidství v protikladu k Boží slávě a plnosti. Ježíš si uvnitř lidského světa nevybral žádné povýšené místo, naopak sestupuje tak nepřekonatelně hluboko, že se stává nejenom člověkem, nýbrž i sluhou, otrokem. Kristův příběh není pouhým divadélkem, ve kterém si věčný, neproměnný Bůh vykračuje v lidském převleku po světě, není to ani příběh náboženského supermana, který je sice k nerozeznání podobný člověku, ale pod pláštěm se skrývá bytost s nelidskými a nadlidskými schopnostmi. Kristus je pravý člověk — je ve všem jako my: sdílí s námi vše, co nás tu tíží a svírá, co nás děsí a ohrožuje, nejsou mu cizí naše slabosti. Je však pravým člověkem i v tom smyslu, že nám ukazuje pravé lidství, které se projevuje milosrdenstvím, odpuštěním, nezištnou láskou a službou bližnímu.

Druhou rovinou Božího příklonu k člověku je **solidarita v utrpení** (Kristus pro nás). Je-li řeč o utrpení, nikdy se jako křesťané nevyhneme otázce, jak lze ospravedlnit a věrohodně obhájit víru v moudrého, dobrého, spravedlivého Boha tváří v tvář nesmírnému utrpení nevinných obětí absurdního zla, demoralizující bídy, nesmyslného násilí, bezpráví a krveprolití. Se vši naléhavostí tuto otázku nově otevřel německý teolog Dietrich Bonhoeffer, který byl v posledních dnech druhé světové války popraven za účast na spiknutí proti Hitlerovi. Ve svých Listech z vězení Bonhoeffer píše: „Bůh je ve světě bezmocný a slabý, a právě tak je s námi a pomáhá nám. Podle Mt 8, 17 je zcela zjevné, že Kristus nepomáhá silou své všemohoucnosti, ale silou své slabosti, svého utrpení! Zde je rozhodující rozdíl ode všech náboženství. (. . .) Bible ukazuje člověku bezmoc a utrpení Boha; jen trpící Bůh může pomoci.“ Tato přísná slova jsou polemikou s tradičním učením církve o Boží prozřetelnosti, s představou, že se vše na světě děje pod svrchovanou vládou všemohoucího Boha. „Kdekoliv na světě nevinní strádají, trpí, hynou v dějinných či přírodních katastrofách, tam nic neospravedlní Boha absolutní světovlády, který tyto hrůzy inscenuje, na lidi sesílá, dopouští nebo jim apaticky přihlíží,“ píše Jan Dvořáček v předmluvě k Bonhoefferovým dopisům.

Osvobozující pravda je skryta v evangeliu. Kristovo utrpení je utrpením spravedlivého. Ničeho se nedopustil, ničím se neprovinil, a přece musel podstoupit potupnou popravu na kříži. Jde pro nás na smrt, protože nás miluje. Bůh tu obětuje sebe sama — pro nás, za nás, za všechny lidi. V osobě Krista se tak prolíná Boží příběh s příběhem člověka tím nejintimnějším způsobem: Bůh je s námi i v našem utrpení až do smrti.

Tím se dostáváme ke třetí rovině Božího sestoupení k člověku, kterou

je **solidarita ve smrti** (my s Kristem). V dnešním čtení z epištoly Filipským jsme slyšeli, že se Kristus ponížil a podstoupil smrt, aby byl poté vyvýšen. Kristus vítězí nad smrtí jako ponížený a poražený. Jen v bezmoci je mocný; jen tím, že se stal malým, je velký; jen jako služebník je Pánem. Jeho vzkříšení je osobní nadějí ve smrti i pro nás. Naděje na věčný život je v novozákonním pojetí spojována výhradně s Kristovou smrtí a vzkříšením. „**Jestliže jsme spolu s Kristem zemřeli, věříme, že spolu s ním budeme také žít,**“ píše apoštol Pavel křesťanskému sboru v Římě. Představu nesmrtelné duše, která se po smrti oddělí od tělesné schránky a dál trvá, Nový zákon nezná. Přestože v novozákonních spisech najdeme pojmy duše, duch i tělo a dokonce rozlišení mezi tělem přirozeným a tělem duchovním, člověk je tu vždy vnímán jako celek. I smrt je v tomto smyslu zánikem celého člověka, je posledním nepřítelem, který relativizuje veškeré hodnoty a činí člověka pouze jakýmsi článkem dějin, jejichž smysl je mimo něho. Avšak Bůh v Ježíši Kristu sestoupil nejen do naší bídy, ale i do naší smrti. Učinil za nás to, co z vlastních sil nikdy nemůžeme udělat — přemohl smrt. Vyrovnat se s umíráním je v oblasti lidských možností, přemoci smrt je vzkříšení.

Kdyby se Bůh nestal jedním z nás, byl by Ježíšův kříž jen zbytečnou smrtí mučedníka a naše víra by byla prázdná. Nový zákon není důkazem, nýbrž svědectvím. Záleží jen na tom, jestli ho chceme přijmout. Vždycky záleží na tom, jestli chceme přijmout to, co nám evangelium říká. Bůh nás nenutí, ani s námi nemanipuluje. Čeká na náš souhlas a na naši víru.

Amen.

Malé hospodářské rozjímání

A je to, bratři a sestry, zase tady. Blíží se konec občanského roku a s ním přicházejí i takové ty účtovací nálady. Určitě to každý znáte: co jsem měl udělat a co neudělal, jestli jsem všechno stihl... Nu, asi nám z toho jde většinou pěkně hlava kolem. Z temnot vzpomínání se u některých z nás dere na světlo přítomnost — salár. A spolu s ním i další otázka — a kolik? Ve sboru je k přečtení takový dvoulist — Naše církev a její peníze — a je to docela dost poučné čtení. Dozvíte se tam třeba, že salár — tedy peníze, ze kterých by měl být zaplacen „provoz“ naší církve — by v celocírkevním měřítku nestačil ani na zaplacení platů církevních zaměstnanců. Někde je asi trochu malá chyba. Že by ti faráři tolik brali? To, žel, zatím asi nehrozí. Nezbyvá, než si sáhnout do vlastního svědomí. Kdybychom totiž dávali na saláru tolik, co nám rády naší církve doporučují (5% z čistého ročního příjmu), bylo by nejen

na platy, ale i na ostatní věci. Vinohradská přítomnost nám ukazuje, že bychom měli do konce roku vybrat na saláru ještě asi sto tisíc korun, abychom naplnili rozpočet. Rozpočet, který ani zdaleka nepočítá s tím, že by členové sboru oddělili oněch doporučených 5%. Nepočítá ani s tím, že by oddělili 2,5%, a spokojuje se s výrazně menší částkou.

Ještě štěstí, že nám moudří otcové zakladatelé zařídili ten pěkný dům. Dnes si ho můžeme představit jako pruhovaný polštář chránící pomyslný sborový zadek před újmou při drobném finančním pádu. Zatím jsme na tom dobře, jen se z toho polštáře občas pořádně zapráší. Vždyť ten dům byl pořízen také proto, aby sbor neměl finanční starosti. Zajímavé však je, že když naši předkové dům stavěli, půjčili si na něj a za půjčku jeden každý ručil svým osobním majetkem. Asi tedy neměli na mysli to, že náš dům má ušetřit peněženky členům sboru. Něco mi říká, že by asi o těch pěti nebo třech procentech spekulovali o poznání méně než my. Zkusme se tedy s odcházejícím rokem podívat jejich očima i na tenhle vnější znak příslušnosti k naší církvi (na placení saláru), spočítat, kolik jsme za rok dali a kolik „v čistém“ asi tak dostaneme.

Kdo se trochu rozhlíží po světě, nemůže nevidět, že ve srovnání s většinou našich bližních si žijeme v náramném přepychu. Nevíme proč, ale Hospodin zasadil naše bytí na této zemi do pohodlné zahrady střední Evropy a nechává nás užívat hmotné hojnosti a dostatku. Přijíme tedy s radostí i tuto skutečnost, která je pro nás darem, a radostně oddělme část z tohoto bohatství naší církvi.

Matěj Cháb

Zas na mě zapomněli . . .

Jako obvykle. Známe to všichni. Člověk by uvítal trochu uznání, které se nějak nekoná. Zapomněl šéf, když se mojí zásluhou odvrátil průšvih, zapomněl manžel, když bylo na místě pochválit několikahodinový kuchařský výtvar, snědený za pět minut. Zapomněla manželka, vždyť ta předsíň stejně měla být vymalovaná už dávno. Zapomněly děti, vždyť máma a táta jsou tu přece od toho, aby je opečovávali. Zapomněla vnučata. Zapomněli kamarádi, je přece přirozené pomáhat si. Ani ve sboru se nikdo nepřetrhne s pochvalou, ať dělám, jak dělám. Každému to připadá normální.

Zase zapomínáme . . .

To taky známe. Přijímat od druhých jejich pozornosti je tak nějak samozřejmé. To se mu povedlo, myslíme si, ale už mu to zapomeneme říct. Nebo to umíme říkat, a přesto někoho hloupě opomeneme. Nebo mu to

řekneme s nějakým ale. Nebo se bojíme, že zpychne. Nebo nás to prostě vůbec nenapadne.

Jen jeden nezapomíná . . .

Jediný pevný bod v moři človehčiny. Můžeme si být jisti, že jeho uznání se neřídí naším výkonem a že je trvalé. Zpečetěné krví. Je i tam, kde jiné není, jako lék pro ty, kdo jsou zapomináni i sami zapomínají.

Jana Šarounová

Historie vinohradského sboru XIV

Na prosincovém zasedání roku 1910 schválilo zastupitelstvo rozpočet na příští rok. Zmíněno bylo také to, že se děti na náboženství modlí Otčenáš v katolické verzi. Diákon Novák (Barmen) sdělil sboru, že obdržel stipendium 1 250 K ročně a že žádá jako sekretář pro práci mezi mládeží o uvolnění ze závazku k práci ve sboru. Staršovstvo jeho žádosti vyhovělo.

V roce 1911 doporučila vrchní církevní rada všem sborům, aby vzpomněly 50. výročí vydání protestantského patentu a na okresním hejtmanství vyjádřily poděkování za jeho vydání císaři. V říjnu 1911 schválil superintendentní výbor připojení sboru vršovického k vinohradskému. Členové z Vršovic o tom byli vyzooměni dopisem. Staršovstvo se usneslo pro tento rok vypustit z textu upomínek k zaplacení saláru pohružku exekucí prostřednictvím okresního hejtmanství. Podle sčítání lidu uvedlo 2 119 lidí příslušnost k evangelickému reformovanému náboženství. Farář Marek požádal o zvýšení platu. Povolávací listina faráře Marka byla od 1. 1. 1912 změněna ve věci štoly tak, že od data změny náležela štola faráři Markovi.

V roce 1912 se začaly konat biblické hodiny ve Vršovících, toho roku se sborové shromáždění usneslo na zvýšení počtu sborových zastupitelů z původních 30 na 40 osob a stejně tak i počet starších byl zvýšen z 8 na 10 členů. V listopadu 1912 bylo zahájeno vyučování náboženství ve Vršovících a započalo jednání s učitelem Elisem, zda by byl ochoten vyučovat náboženství. Městská rada ve Vršovících byla požádána o propůjčení místnosti pro konání biblických hodin. Prosincová schůze zastupitelstva projednala rozpočet na rok 1913 a na své první schůzi roku 1913 zastupitelstvo schválilo hospodaření sboru za uplynulý rok. Pro vršovické byla získána místnost, kterou sbor vybavil potřebným nábytkem, a byly zavedeny matriky přistoupivších a vystoupivších členů. V tomto roce se Kostnická jednota rozhodla vydávat misijní časopis a obrátila se na sbor s požadavkem o podporu (ve věci kolportace, adresáře liberálních katolíků a finanční podpory). Za kolportéra byl navržen bratr Procházka z Vršovic. Sbor připravil podnět pro konvent v tom

smyslu, aby sklad Biblické společnosti byl přeložen z Vídně do Prahy.

Na květnové schůzi staršovstva požádal farář Marek o podnět k povolání pomocného kazatele. Staršovstvo se rozhodlo návrh zvážit po projednání finančních podmínek. V červnu roku 1913 se staršovstvu přihlásil kazatel reformované církve Vališ. Kurátor sboru navrhl staršovstvu přijmout jej na jeden rok za výpomocného kazatele a přiznat mu plat 900 K ročně. S tímto řešením staršovstvo souhlasilo. Na své červnové schůzi schválilo zastupitelstvo přijetí Valíše na místo pomocného kazatele od 1. 7. 1913 s měsíčním platem 100 K. Rozdělení práce mezi oba kazatele mělo být určeno dohodou.

Na podzim (13. 10. 1913) oslavil superintendent Č. Dušek 70. narozeniny, ke kterým mu sbor blahopřál. Podzimní konvent doporučil sborům vést mladé členy proti uzavírání reversů, sledovat členy stěhující se do diaspory a uvádět je do nejbližších tamějších sborů. V modlitebně byly vyměněny žárovky Osram za obloukové lampy.

Podle materiálů br. Chadima připravil mch

Byl kdy kdes chrám. . .

Byl kdys kdes chrám,
a v něm byl trh,
což zda smí být,
se kdos moh' ptát.

Leč toho cíl
byl bez dvou tři:
kde hlad či nouz
je, tam i dát.

Pult, nad ním strop,
za ním je tvář,
však ty ji znáš:
co as tu má?

Zda jich je moc?
Snad sto či víc,
svůj krok sem má.
Had těl až ven.

Kdo chtěl, měl punč,
kdo ne, pil čaj
a fajn se měl,
tak co říct víc?

Snad jedině to, co již s Janem Werichem říct jednoslabičně nelze: předvánoční trh 7. prosince 2003 připravila Hanka Šilarová i přátelé a členové sboru. Jednotliví účastníci si odnesli výtěžek ze zboží, které prodali, a kromě toho ještě částku 650 Kč, která náležela každé organizaci po rovnoměrném rozdělení dobročinných darů v celkové výši 6 000 Kč. Děkujeme všem, kdo pomohli s přípravami trhu. A také těm, kdo si něco koupili; podpořili tak dobrou věc.

Petr Sláma

Informace ze schůze staršovstva

Staršovstvo na své schůzce 11. 12. 2003 mimo jiné:

- vyslovilo poděkování sestře Haně Šilarové a všem jejím spolupracovníkům za zorganizování vánočního trhu v našem sboru;
- poděkovalo též všem, kdo se zúčastnili brigády na úklid kostela;
- s potěšením souhlasilo s přijetím nových členů našeho sboru — sestry Markéty Mrázikové a jejího syna Samuela;
- přijalo informaci hospodářské komise, že v současné době je vybráno na salárech o 103 000 Kč méně, než je předpoklad pro roční rozpočet, a 10 000 Kč chybí k dosažení plánovaného výnosu sbírek;
- stanovilo termín výročního sborového shromáždění na 22. únor 2004;
- zvolilo jednomyslně sestru Miroslavu Holubovou novou zástupkyní našeho sboru ve správní radě o.p.s. Jeden svět (místo bratra Miloše Lešikara);
- uvolnilo 5 000 Kč jako příspěvek našeho sboru na konto Lucie, založené na nákup přístroje pro plicní ventilaci pro dvě těžce postižené dívky ze sboru v Prostějově.

es

Z receptáře sestry Věry Švarcové z Bohemky

Ukrajinská kuchyň jako kuchyň starobylého zemědělského národa má mnoho jídel z pšenice a mouky. Důležitou roli v ní hraje ovoce, zelenina, zejména červená řepa, vepřové maso, špek a med. V průběhu staletí po přijetí křesťanství v r. 988 byl vypracován také zvláštní rituální jídelníček pro hlavní křesťanské svátky Vánoce a Velikonoce.

Na pravoslavný svatý (naš Štědrý) večer, který podle juliánského kalendáře připadá na 6. leden, má být na stole 12 jídel, mj. kuřa, boršč bez masa nebo polévka (kroupová, rybí aj.), varenyky (taštičky s brambory, s kysaným zelím, s houbami, s rybou nebo s tvarohem), holubce (zelné

závitky s rýží a mletým masem), ryba (smažená, nadívaná aj.), brambory (mohou být v různých salátech), houby (např. salát ze žampionů), fazole, hrách, kaše (např. z pohanky) a uzvar. Všechna tato jídla měla magickou funkci zajištění dostatku rodiny v průběhu příštího roku.

Naši krajané na Ukrajině převzali tato vzácná jídla do svého jídelníčku, chystají je však i ti, kteří se vrátili do Čech.

Členové našeho sboru už měli možnost ochutnat některá jídla, která nachystala v rámci rodinné neděle členka sboru sestra Věra Švarcová. Nyní nabízíme její recepty některých ukrajinských a staročeských jídel, která se chystají v Bohemce.

Kuřa

Kuřa (také dzjobanka a kolovatňa) je hlavní štědrovečerní jídlo ukrajinského národa a symbolizuje ideu věčného života v Ježíši Kristu, pochází však ještě z předkřesťanských dob. Pšeničné zrno v kuti je symbolem pokračování rodu a mák a med jsou symboly bohatství a zdraví rodiny.

Ingredience (1. recept): 1 sklenice (250 ml) tvrdé pšenice, 1 sklenice máku, 1 sklenice vlašských ořechů, 1/2 sklenice cukru nebo 2–3 lžíce medu.

Ingredience (2. recept): 2 sklenice (500 ml) tvrdé pšenice, 1 sklenice máku, 0,5 sklenice vlašských ořechů, 1 sklenice medu, 1 sklenice rozinek.

Poznámka. Některé kuchařky používají místo pšenice rýži.

Příprava ingrediencí: Pšenice se propláchně, zapaří, odcedí, znovu vypere ve studené vodě a uvaří na mírném ohni (což trvá asi 2–3 hod), mák se propláchně, zapaří na 20–30 minut a roztluče v hmoždíři, ořechy se posekají a rozinky propláchnou.

Poznámka. Některé kuchařky dávají do kutě smažené ořechy (osmahnou se na suché pánvi dozlatova).

Technologie přípravy: Všechny ingredience se spolu zamíchají a potom se přidá cukr a med. Když je kuřa moc hustá, přidá se 1 sklenice studené převařené vody.

Podávání: Kuřa se podává na stůl v nevelkých hliněných miskách a podle tradice se jí novou dřevěnou lžící.

Uzvar

(kompot ze sušeného ovoce)

Ingredience: sušené ovoce (švestky, jablka, hrušky, višně, meruňky) 500 g cukru nebo 120 g medu, 2l vody

Poznámka: Některé kuchařky dávají do uzvaru jen švestky, jablka, hrušky a višně a některé zas jen švestky, jablka a hrušky. Višně se mohou za-

měnit rozinkami, ale není to lepší.

Nádobí: hrnec na 3l.

Technologie přípravy: Sušené ovoce se namočí ve vodě na 5–10 minut, potom se dobře omyje a dá se vařit do vroucí vody asi na 15 minut (nejdříve se dávají jablka, potom hrušky a potom ostatní). Následně se do uzvaru přidá cukr nebo med podle chuti, zavaří se a nechá se stát na studeném místě (asi 8 hod). Před podáváním procedit a nalít do skleněné konvice. Uchovává se na studeném místě.

Podávání: Uzvar se podává ve skleněné konvici a pije se ze sklenic. Někdo ho podává s vařeným ovocem a někdo zas podává ovoce na talíři. K uzvaru se obvykle podávají buchty nebo rohlíčky.

Staročeské buchty po bohemsku

Ingredience: 1 kg hladké mouky, 0,5l polotučného mléka, 400 g (2 sklenice)cukru, 7 vajec, 50 g (1 balení) droždí, 0,5l zakysané smetany, 50 g slunečnicového oleje, čtvrtku másla, 1 velká lžice sádla, 3 balení (15 g) vanilkového cukru, sůl (špetka). Jako náplň mohou mít buchty tvaroh, povidla (džem), mák a vlašské ořechy.

Nádobí: mísa na 2l a na 4l, hluboký talíř a plech.

Příprava těsta: Do větší mísy přidat 3 vejce, zakysanou smetanu, teplé mléko, 300 g cukru, 2 balení vanilkového cukru a droždí. Všechno dobře zamíchat, pak po troškách přidávat mouku a vypracovat vláčné těsto. Když je těsto dobře vypracované, přidat 25 g oleje a znovu jemně vypracovat (těsto se nemá lepit k dlaním). Potom necháme těsto vykynout 1,5–2 hod.

Příprava náplně: *Tvaroh:* do tvarohu přidáme vejce, rozinky, cukr, vanilkový cukr a všechno dobře zamícháme. *Mák:* semeleme, pak povaříme v mléce (5–10 min), ochladíme, přidáme cukr, vanilkový cukr a rozinky (podle chuti) a zamícháme. Kdyby byl mák hustý, přidáme máslo. *Ořechy:* umeleme, pak povaříme v mléce (5–10 min), ochladíme, přidáme cukr a zamícháme.

Příprava žmolenky (nebo po bohemsku drobků): do menší mísy přidáme sádlo, máslo, 1 vejce a 1 balení vanilkového cukru, všechno dobře zamícháme, pak přidáme mouku a uděláme žmolenku.

Poznámka: Některé kuchařky používají pro přípravu žmolenky jen rozpuštěné (topené) máslo, cukr, vanilkový cukr a mouku.

Pak do talíře přidáme 3 vejce a ušleháme.

Namažeme plech olejem.

Vykynuté těsto rozdělíme na 3 díly. První díl vyválíme na placku silnou na prst a rozkrájíme na 4 kusy. Dva kusy namažeme mákem a dva ořechy a uděláme z nich záviny (v Bohemce říkají vertuty nebo

štrůdle). Další díl vyválíme stejně jako první a hrníčkem (velkým šálkem) vypichujeme kolečka, do jejichž středu položíme tvaroh a uděláme buchty. Zbytek těsta přidáme do třetího kusu, stejně vyválíme, rozkrájíme na čtverce a na každém čtverci z dvou opačných krajů uděláme uprostřed nářezy. Pak na každý čtverec uprostřed položíme džem a spleteme takovým způsobem, že jeden naříznutý kraj prostrčíme do druhého naříznutého kraje tak, aby bylo vidět džem. Posléze všechny vertuty a buchty položíme na pomaštěný plech. Na plechu mezi nimi má být cca 3–4 cm. Pak všechny vertuty a buchty namažeme ušlehanými vejci, posypeme drobkami a necháme vykynout (10–15 min). Peče se ve vyhřáté troubě 30–45 min.

Podávání: Po vystydnutí se buchty podávají ke kávě s mlékem (k bílé kávě), capuccinu nebo mléku. V Bohemce se buchty jedí nejčastěji teplé se studeným domácím mlékem. Ovšem buchty s tvarohem prý nejlépe chutnají s borščem.

Doporučená literatura o vánocích, symbolech a kuchyni ukrajinského národa:

Rizdvjani svjata v Ukrajinі: Etnohrafičnyj narys z dodanňam ukrajinskych narodnych piseň, Kyjiv: Muzyčna Ukrajin, 1992, 152 s., ISBN 5-88-510-167-1

Slovnyk symboliv, <http://ukrlife.org/main/library.html>

Kuchňa UKROPu, <http://www.ukrop.com/ua/kitchen>

Ukrajinskaja kuchňa, <http://kuking.net/c13.htm>

Text Snižana Brucová a Ing. Alexandr Drbal

Štědrý večer ve sboru

Srdečně zveme všechny, kteří chtějí po bohoslužbách u nás v kostele pobýt při společném štědrovečerním stole. Večeři začneme **o půl šesté** v 1. patře sborového domu. Kdo víte již nyní, že přijдете, dejte prosím vědět Lucii Slámové, tel. 271 732 206. Všichni jsou zváni.

ps

Program sborových akcí

24. 12. 15.00 bohoslužby na Štědrý den, káže Jiří Ort.

25. 12. 9.30 Narození Páně, bohoslužby s VP, káže prof. Pavel Filipi.

26. 12. 9.30 Štěpána mučedníka, bohoslužby s VP, káže Martin T. Zikmund.

28. 12. 9.30 bohoslužby na 1. neděli po Vánocích, káže Martin T. Zikmund.

31. 12. 17.00 bohoslužby na Starý rok, káže Martin T. Zikmund.

rok 2004:

1. 1. 9.30 bohoslužby s VP na Nový rok, káže prof. Josef Smolík.
3. 1. 15.00 staršovstvo vinohradského sboru pořádá koncert pěveckého sboru *CANTUS* z Jaroměře ve prospěch sester a bratří v Rumburku, kterým neznámý žhář zapálil kostel. Přijďte! Jde o naši věc.
4. 1. 9.30 bohoslužby na 2. neděli po Vánocích, káže Miloš Rejchrt.
4. 1. 15.00 otevřené staršovstvo na téma: „Tradice, tradicionalismus a cesty vinohradských evangelíků.“ Pobožnost: bratr kurátor Aleš Laichter, zamyšlení si připraví: Lubor Kaplan, Eva Šormová a Miroslava Holubová.
8. 1. 19.00 ekumenická bohoslužba s Večeří Páně. Kde: Dykova 1 (Církev československá husitská).
11. 1. 9.30 bohoslužby na 1. neděli po Zjevení Páně, káže Petr Sláma
13. 1. 10.00 mateřské centrum zve na debatu s Rut Kolínskou. Téma: mateřská centra u nás a v zahraničí. Kde: Korunní 60, přízemí.
15. 1. 19.00 společná schůze staršovstva a křesťanské služby.
18. 1. 9.30 bohoslužby na 2. neděli po Zjevení Páně, káže Martin T. Zikmund. Při těchto bohoslužbách staršovstvo přijme slib nově vytvořené „křesťanské služby“ našeho sboru.
28. 1. 10.00 mateřské centrum zve na představení *Pohádka o kamnech* z pera Ivy Peřinové. Hrají Ivana Lokajová a Peter Varga. Kde: Korunní 60, 1. patro.

Hrozen vinohradského evangelického sboru vychází zhruba jednou za měsíc. Redaktory jsou Matěj Cháb (chab@idealtour.cz), Petr Sláma (slama@etf.cuni.cz), Jana Šarounová (sarounova@quick.cz) a Jiří Svoboda (freedomek@quick.cz). Jazyková úprava Jana Šarounová. Sazba typografickým systémem L^AT_EX 2_ε Jiří Svoboda. Vytiskla tiskárna Faster. Hrozen lze též najít na Internetu na URL <http://vinohrady.evangelnet.cz/hrozen>. Příspěvky, reakce či dotazy posílejte na adresu sboru (Korunní 60, 120 00 Praha Vinohrady, tel: 224 253 550, e-mail: fsvinohrady@volny.cz) nebo přímo redaktorům. Uzávěrka tohoto čísla byla 11. 12. 2003. Náklady na tisk tohoto čísla činily 4,90 Kč. Náklad 200 ks.